

TORONTÁI

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

A kormány egyelőre nem határoz fontos kérdésekben.

Beograd, aug. 19.

A belpolitikai életben a tegnapi nap folyamán sem állott be jelentősebb fordulat. A miniszterek, akik a szkupstina szünetének kihirdetése után elszéledtek az országban és külföldön, lassankint visszatérnek Beogradba, hogy újra átvegyék részortjuk vezetését. Fontosabb ügyekben előreláthatólag nem fog dönteni a kormány, mert Gyuricity Márkó miniszterelnök-helyettes és Sztojadinovy Milán pénzügyminiszter még távol maradnak és nélkülük a minisztertanács nagyobb jelentőségű kérdéseket nem határozhat.

Nincsy Momcsilo külügyminiszternek tegnap találkozója volt Radovy Anteval és Zsivkovity Lyuba

pártvezérrel, akikkel hosszasan tanácskozott.

Radics Sztjepán, Radics Pavle agrárreform miniszter kíséretében ma érkezik meg Beogradba és még a mai nap folyamán érintkezést keres Sztanojevity Aca radikális pártvezérrel, Pasity Nikola bizalmasával. Mivel Sztanojevity jelenleg nem tartózkodik a fővárosban és értesülésünk szerint nem is jön a közel jövőben Beogradba, a találkozás a pártvezér birtokán, Knyezsevácon fog megtörténni.

A külügyminisztériumban, mint már jeleztük, holnap kezdi meg a munkásságát a népek ligájába delegált SHS bizottság, melynek Radics Sztjepán is tagja lett.

Olcsóbb lesz a vasut.

Beograd, aug. 19.

A közlekedési minisztériumban új vasuti tarifán dolgoznak, amely már október 1-én életbe is lép.

Az új tarifa szerint úgy a személyi- mint az áruforgalom tarifáját 25-30 százalékkal csökkentik.

Egységes rendszerűvé építik ki a középiskolákat.

Beograd, aug. 19.

Vukicsevity Velja közoktatásiügyi miniszter részletes törvényjavaslatot dolgozott ki a középiskolákról, melynek bizottsági tárgyalását még az ősszel megkezdik. A törvénytervezet egységes rendszerűvé építi

ki a középiskolákat és pontosan megállapítja a tanrendet is.

A közoktatásiügyi miniszter a törvényjavaslat befejezésével szabadságra ment. Vrnyacsabanyára utazott, ahol hosszabb ideig fog tartózkodni.

Radics Sztjepán Beogradban nyilatkozott közeli programjáról.

Beograd, aug. 18.

Radics Sztjepán ma reggel fél 8 órakor megérkezett Beogradba. A pártvezér feleségével, Marzenka asszonnyal, Radics Pavle agrárreform miniszterrel, Krnyevics, Kovacsevity és Peszar képviselőkkel jött Beogradba. Vele együtt érkezett meg Janity Vojiszláv volt vallásügyi miniszter is.

Radics Sztjepán és kísérete az állomásról egyenesen a „Paris”-szállóba ment, ahol megszállott.

A déli órákban Radics Sztjepán és Radics Pavle felkeresték a horvát minisztereket, majd Nincsy Momcsilo külügyminiszternél jelentették be magukat, aki azonnal fogadta őket.

Negyed kettőkor hagyták el a külügyminisztériumot, melynek épülete

előtt megostromolták Radics Sztjepánt az újságírók. Hosszas szabadkozás után mégis nyilatkozott és a következőket mondta:

A genfi konferenciáról tárgyaltam Nincsy külügyminiszterrel. Az érdemleges tanácskozásokat ez ügyben holnap délelőtt tíz órakor kezdjük meg a többi delegátus bevonásával. Holnap délre egyébként intim ebédre hívott meg a külügyminiszter.

Beogradban szombatig maradok. Szlovéniába szólít a kötelesség, ahol résztveszek a Matija Gucic emlékünnepeken. Az ünnepség után néhány napig Blédbe pihenek.

Sztanojevity Acával való találkozási szándékomról az újságokból értesültem. Ha már megitták, ám legyen — tényleg felkeresem ha másképp nem Knyezsevácon.

Bolgár kormányválság van kitörőben.

Szófia, aug. 19.

A legutolsó bolgár események a kormány helyzetét nagyon megrendítették, úgy hogy a kormánykrisis ugyszólván minden pillanatban bekövetkezhetik.

Vlkov hadügyminiszter politikai hivei úgy találják, hogy az egyedüli kivezető ut a kormány rekonstrukciója. Ezzel szemben Cankov azt követeli, hogy a mostani kormány

mondjon le és irjanak ki új választásokat.

Kalkof külügyminiszter tegnap Várnába utazott Boris cárhoz, akinek jelentést tesz a politikai helyzetről és a király döntését kéri.

Mindenesetre feltűnő, hogy a sajtónak a kormányban fellépett ellentétekről nem adnak semmiféle információt.

Egyre tartanak Bécsben a cionisták elleni tüntetések.

Wien, aug. 19.

Tegnap este a horogkeresztes tüntetések Bécsben megismétlődtek. A rendőrség messzemenő óvintézkedéseket tett és ennek tulajdonítható, hogy komolyabb bajok nem történtek. Mindenütt erős rendőri készültségek cirkáltak, a Ringen pedig a Konzerthaus környékét valóságos megszállották, Berli mintára riadó-készültségeket szerveztek, amelyek szükség esetén teherautókkal siettek volna a veszély színhelyére.

Az Oper Ringen a nagy óvintézkedések dacára is összverődött egy ifjakkól álló nagyobb csoport, amely

az egyik villanyos kocsit, melyről azt hitte, hogy a cionista-kongresszus résztvevőit szállítja, megostromolta. A közápor az összes ablakokat elpusztította, azonkívül a kocsivezetőt súlyosan, több utast pedig könnyebben megsebesített.

A Ferenc József halálának évfordulója alkalmából tartott gyászistentiszteletet is a cionisták elleni tüntetésre használta fel az összegyűlekezett ifjuság. A mise után a templomból kiözönlő sokaság a kormány ellen tüntetett, mert megengedte a cionista kongresszus megtartását és éltette a monarhiát.

Bazalat lemondásra szólítják föl.

Zágreb, aug. 19.

A horvát falusi-párt novogradiskei szervezetének legutolsó ülésén Kovacsevics Dragutin és Szardarevics Iván országgyűlési képviselők jelenlétében határozati javaslatot fogadtak el, amelyben bizalmatlanságot szavaztak dr. Bazalának, akinek ezt a határozati javaslatot levélbelileg meg is küldötték. A javaslat szövege a következő:

Miután nem helyesli a falusi-pártnak Radics Sztjepán alatti politikáját, már pedig a horvát falusi-párt képviselőjének a pozsegai kerületben dr. Kovacsevics listáján választották meg, azért a járási szervezetekből kiküldött delegátusok konferenciája a horvát falusi-pártnak és Radics Sztjepánnak megszavazott bizalom után *Önt nem tekintik országgyűlési képviselőnek, hanem felszólítja, hogy a horvát falusi-párt vezetésétől kapott mandátumáról mondjon le.*

Csapatösszevonások Wienben.

Wien, aug. 19.

Az osztrák hadügyminisztérium elrendelte a salzburgi és linzi helyőrség és a brucki tüzérség Bécsbe való áthelyezését.

A rendelet kiadásának oka egyelőre ismeretlen.

A független demokraták dubrovnikai gyűlése.

Beograd, aug. 19.

A Szloga helyiségeiben tegnap este Pribicsevity Szvetozár párthiveivel konferenciát tartott, amelyen mintegy ezer ember vett részt.

Pribicsevity másfélórás beszédében ismertette a politikai helyzetet és boncolgatta a radikálisok és a Radics-pártiak között kötött megegyezés lenyegét, majd a független demokrata-párt nézetét a megegyezésről.

A konferencia után Pribicsevity úgy nyilatkozott a sajtó előtt, hogy nagyon meg van elégedve az értekezlet eredményével.

TÖZSDE

Augusztus 19.

Beograd. A mai görög keleti ünnep miatt a tőzsde zárva.

Zürich. Berlin 122⁵/₈, Budapest 72⁵/₀, Newyork 515¹/₄, Milánó 1870, Prága 1525, Wien 72⁵/₀, Varsó 92¹/₂, Szófia 375, Bukarast 265, Beograd 922¹/₂, London 2504, Páris 2425.

Budapest. Buza 382¹/₂, rozs 275, takarmányárpa 280, sörárpa 260, zab 270, rozs 275, tengeri 267, korpá 197¹/₂.

A kéményseprők tarifája.

Becserek, aug. 19.

A város tanácsa a kéményseprési illetékek ügyét rendezte és legközelebb közhírré fogja tenni, hogy az egyes munkálatok után mennyit számíthatnak föl a kéményseprő-mesterek Ezek szerint:

Földszintes háznál kéményenkint évi 15 dinárt követelhet a kéményseprő.

Egyemeletes háznál 22:50 dinár, két vagy több emeletesenél 27 dinárt követeljenek.

Kéményzetés földszinti háznál 6 dinár, emeletesenél 7:50 dinárt követeljenek.

Új kémény vizsgálata földszintes épületnél 6 dinár, emeletesenél 7:50 dinár.

Füstvezetőknél évenként 9 dinár a vizsgálat díja.

Takaréktűzhely tisztítása egy sütővel (sura) 3 dinár, 2 sütővel 4 dinár, 3 sütővel 5 dinár. Ennél nagyobb takaréktűzhelyek (kávéház, kórház, stb.) tisztítása 10 dinár.

Vaskályhák tisztítása 3 dinár, plécsöveké 1:50, nagyobb plécsöveké 2:50 dinár.

Gyárművek egyszerű tisztítása 100 dinár.

Éjjel és ünnepnapokon teljesített munkálatokért 100 százalék többletet számíthatnak föl. Tanyákon, szállásokon és általában a városon kívül teljesített munkálatokért 5 kilométerig 100, 5-10 kilométerig 200, 10 kilométer távolságon túl 300 százalék felárat jogosított a kéményseprőmester felszámítani.

A kultuszminisztériumtól engedélyezett

fiu- és leányinternátus

ugymint fiu- és leányreálgimnázium, nyelv- és zenetanfolyam. - Humánus bánásmód - Felvétel minden időben.

Dr. Ada Broch és Nővérei 1708 Zagreb, Gundulićeva ul ca 63/II.

Uti jegyzetek.

Emberek.

III.

Velencében történt. A Fiuméba készülő hajó, amelynek fedélzetén vártuk az indulást, könnyen lengett a lágyan hintázó hullámok felett. Egyszerre csak a Szent-Márk piazzettáján, a két hatalmas oszlop között, nagy csődület támad. Egy olasz legény leszurt egy leányt. Délután négy órakor, mindenki szemelátára. Aztán egymásra tette a két kezét, úgy, mintha a bilincs már rajta volna, az alsó kezében a föld felé tartotta a véres kést és nevetve várta az elkövetkezendőket. Amikor kérdezték, miért tette, vallogatva felelt: „Szerettem. Féltékeny voltam rá”. Ehhez a véres drámához kulissza gyanánt a Palazzo Ducale gyönyörű vonalaira, a fényben és dus színekben tündöklő Szent-Márk templomára volt szüksége és szükség volt a színpadi kép teljességéhez a téren mozgó emberekre is, hogy a hatás tökéletes legyen. Ezt olasz temperamentumnak hívják és nekem az volt az érzésem, hogy a nagyszerű oszlopok, a mesés Márktér, a galambok és a partot mosó hullámok egykedvűen vették tudomásul az egész esetet. Egy olasz

legény megölt egy leányt. Hát aztán?...

Ezt is Velencében láttam Éjszakai időben egy ütött-kopott csztériában, ahonnan valóságos füstfelhő csap ki az utcának mondott sikátorra, olasz vándorénekes énekel. Benézek az üveg nélküli ablakon a pállott, izzadt levegőjű helyiségbe. Az énekesnek tiszta csengésű tenórhangja van, szeretettel énekel a lány melódiaju opera-áriákat, egyiket a másik után. Gitáron kíséri magát. A padokban öregek, fiatalok ülnek, munkások, hajósok. Fejükön öklükre hajtják, figyelnek áhitatosan. A kis csapszekben szó sem hallik. Ez az osztéria, a bor mellett busuló emberekkel, most olyan mint egy kis templom. Csupa áhitat, csupa halk rajongás...

Rómában, Firenzében és mindenütt, ahol ezer látni való kínálkozik, utcai árusok igyekeznek olcsó portékájukat az idegen nyakába varrni. Rómában tele van velük minden utca. Amelyik husz lírát kér a város szépségeit ábrázoló albumért, biztos hogy ideadja ötért.

A Forum Romanum elé érkezem a társaságommal. Nagy megilletődés, egyikünk sem szól egy szót

Megtartották a cionista világkongresszust.

Beszámoltak az épülő zsidóországról.

Wien, aug. 19.

A cionista világkongresszus tegnap délelőtt nyílt meg Bécsben a Konzerthaus nagytermében, amelyen a világ minden részéből szép számban vettek részt kiküldöttek. A kongresszuson megjelent az amerikai, angol és német nagykövét és a diplomáciai kar számos tagja is, akik mindvégig érdeklődéssel kísérték az ülés lefolyását.

Weissmann dr. nyitotta meg a kongresszust és elsők az osztrák szövetségi kormány megbízásából megjelent keresztnyiszocialista dr. Resch népjóléti minisztert és Schober rendőr-főnököt üdvözölte, majd a diplomáciai kar jelen volt tagjait és a hivatalos résztvevőket köszöntötte.

Beszédében Angliának, főleg azonban Lord Balfournak érdemeiről emlékezett meg.

A zsidóország megteremtése jó részt Lord Balfour nevéhez és Angliához is fűződik, azért minden letékes cionista hálásan gondol támogatására.

A zajos tapssal fogadott beszéd után Szokolov, a végrehajtó-bizottság elnöke beszélt, aki Palesztina

fejlődését vázolta, a legutóbbi cionista kongresszus óta. Palesztina lakóssága — mondotta — azóta megkétszereződött, a földművelésben pedig jelentős vívmányokkal haladt előre. Beszédét a világhoz intézett felhívással végezte és felszólította a megjelentek utján az elszórtan élő zsidóságot, hogy áldozatkészségével tegye lehetővé a zsidóság hazájának megteremtését.

Resch népjóléti miniszter a kormány üdvözlését tolmácsolta ezután és kijelentette, hogy a cionizmus jelentőségéről minden európai ország meg van győződve és fontossága kiünik abból is, hogy a népszövetség pártfogásába vette.

Erich dr., a következő szónok kérte a megjelenteket, hogy a néhány éretlen fiatalembert, akik rendzavarást kíséreltek meg, ne vegye komolyan és ne tévesse össze az osztrák néppel.

Chayao bécsi főrabbi, a cionizmusról mint világproblémáról tartott előadást, amivel a zsidó nemzeti himnusz elenkése után a kongresszust bezárták.

Riport

a régi Becskerekről.

1895 aug. 19.

A béga-parti pályaudvar új rakodójánál ma délután 10 méter magasból lezuhant Madari József ácsmunkás. Dr. Iványi Mór orvos részestette első segélyben a szerencsétlen munkást.

A szerbeleméri községi előjáróság pályázatot hirdet egy övönői állásra. Javadalmazás: évi 300 frt fizetés, szabad lakás, 3 öl kemény tűzifa, 400 negyszögöl házikert.

1905 aug. 19.

A szocialisták tüntető körmenetet tartottak a titkos választói jog érdekében. A Három Korona szálló előtt gyülekeztek és a Buza-térre vonultak föl.

A ljubljana mintavásár. Augusztus 29-ikén nyílik meg Ljubljana az ez évi mintavásár. A feláru utazásra és a vásár díjtalan megtekintésére feljogosító igazolványok a becskeréki kereskedelmi és iparkamaránál kaphatók.

sem. Az árus egyetlen pillantást vet ránk és már tisztában van a nemzetségünkkel Vigyorgó ábrázattal kiabálja: „Olcso János, Olcso János, cság öt lira!”

Firenzében, a Politeama-színházban. A hatalmas nézőtér, amelyhez fogható alig láttam még nagyvárosban, zsufolásig tele Madame Butterfly adják, a cimszerepben Tapales Isang-gal, a híres japán művésznővel, aki Párisban is óriási sikerrel játszotta ezt a szerepet A függöny felgördül Gyönyörű, modern színpad. A maestroucestatóra, Cav. Edmondo de Venhi valóságos eksztázisban dirigál. A zenekar pompásan működik, de a szereplők énekénél jobbat is hallottam már. A hátam mögött halk pizsegés. Jobbra-balra a sötét nézőtérben kis láng lobban fel. Az emberek cigarettára, pipára gyujtanak. Most Tapales Isang lép a színpadra a hangja, átöleli az ember lelkét, betölti egész lényét. És a mozdulatai, a mosolya! Olyan mint egy drága, játékosan, ritmikus kusan mozgó kis madár. Csupa jószág, csupa hűség, csupa szerelem és a hangja úgy szárnyal, úgy cseng, mintha száz szerelmes asszony sóhaját és örömet vinné magával. Olyan mint egy szent.

HIREK

— aug. 19.

Áthelyezések. A közoktatásügyi minisztérium Rackov Alekszandert, a becskeréki kereskedelmi akadémiá segédtanárát áthelyezte a szubotica kereskedelmihez tanári (nastavnik) minőségben. Goldstein Sergije becskeréki kereskedelmi iskolai suplenset Caribrodra, Rosnicki Sztevan suplenset pedig Otocsacra helyezte át.

Radics Sztepan instrukciókat ad. Zágrebból jelentik: Miután a dalmáciai demokrata-párthívek nagyszámúban lépnek át a horvát paraszt-párt szervezeteibe, Radics Sztepan cikket írt a „Szlobodni Dom” legújabb számaiba, amelyben az átlépésre vonatkozólag utasításokat ad a politikai pártjukat változtató dalmátoknak és a paraszt-párti szervezetek vezetőinek.

Felmentették Krsztity rendőrkapitányt. A noviszádi fellebbviteli bíróság tegnap foglalkozott Krsztity Milán volt pancsevoi főkapitány bűnügyével. Krsztityet az egyik detektívének lelővése miatt 2 és fél évi börtönrre ítélte a pancsevoi bíróság. A noviszádi fellebbviteli bíróság úgy találta, hogy Krsztity önvédelemből lötte le a detektívet és felmentette a vád alól. Minthogy azonban az államügyész megfellebbezte a bíróság döntését, még a legfelsőbb bíróság is foglalkozni fog az ügygel.

Tilos a koldulás a vonaton. A közlekedési miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg megiltotta, hogy a jövőben az államvasutak vonalain bármilyen célra gyűjtéseket vagy koldulásokat a rendelet nagyon üdvös és legfőbb ideje volt annak, hogy kiadják, mert az utolsó időben már türethetlenné vált, hogy milyen koldulási hadjáratnak volt kitéve az utazóközönség.

Körülnézek a nézőtérén. A földszinti páholyokban csupa monoklis tiszt. És ez a sok monokli részvetlenül nézi ennek a kis ekzotikus madárnak a csodaszép vergődését. Komikusnak találják, nevetnek rajta.

Fent az olcsó helyeken, kottafüzetekkel a kezükben, fiatal lányok és fiúk örülten tombolnak a lelkesedéstől.

Madame Butterfly haldoklási jelenete. Most művészte teljesen ki-virágzik, elszakadó lelke ott vibrál a hangjában, a játéka tökéletes.

A páholyokban még most is hűvösen mosolyognak a monoklik...

A Sistini-kápolnában egy angol házaspárt látok. A nő ösztövére, magas, lorgnettes, a férfi is magas, sima arcú, szigorú. A férfi kezében Badecker-féle. Most léptek be. Megállnak a kápolna közepén, a férfi sürgősen fellapozza a könyvet. A falak felé bökk: ez Botticelli ez Pe-vugino, ez Ghirlandajo, ez meg Michelangelo. Becsukja a könyvet. Már indulnak is kifelé. Két perc az egész. Az angol elvégezte a penzumát.

Mert mister és mistress tudják, hogy Rómában mit kell megnézni...

—odi.

50.000 dinar tűzbiztosítást ingyen kap,
ha egy évre előfizet a „Torontál“-ra.

A bá
szolgab
Temesi
szolgab
kezelre
beszéli
botica
jével eg
résztvé
lesz, a

A kü
Radics
tésekn
utóbbi
levelek
amelyek
megegy

Az iz
és vidé
helyeik
eddig
13-ig be
nem ta
község
plomi t

Késel
Zadrin
kleki
helyükö
legyedt
több he
Milant.
ségügyi

Ingye
sitást,
hivatali
ra.

Felvet
A pénz
sítés ér
nárium
közli, h
technika
talyaba
mincöt
ljubljana
tásán pe
felváltó
szilvágo
zium ige

Legény
kimenete
szédos
Sándor
állított
nevű tár
Budai ne
Visszaad
inzultus
ment és
fel Buda
Felragad
azzal fej
ütés ere
A sulyos
ápolják.
eljárás.

A „Tor
tőjét öt
tűzkár el

A „Szl
ról. Zágr
„Szlobod
párt hivat
közli: A
elgözött
kegyelmez
a király
hozzájár
hogy meg
millenáris

Vendége
23-án, vas
vasárnap
Klub-káv
télyt rend
sére. A z
négyes sz
lyenkint 1

* Tolna
az Orient
számok m
állandóan
Aller Kép

A bányai polgármesterek és főszolgabírók értekezlete. Torontál-Temes megye polgármestereit és főszolgabírait péntek délelőttre értekezletre hívták össze, amelyen megbeszéltek a szombaton megnyíló szoborai mintavásár és kiállítás idejével egybeeső kongresszusokon való részvételét. Az értekezlet Beeskereken lesz, a vármegyeház nagytermében.

A külföldön élő horvátok üdvözlőküldését. A Zágrebból érkezett jelentések szerint Radics Szepten a legutóbbi napokban seregüstül kapja a leveleket külföldön élő párthíveitől, amelyekben lelkesedéssel üdvözlőküldés alkalmából

Az izr. hitközség felhívja helybeli és vidéki tagjait, hogy templomi üléshelyeket minél előbb váltsák ki. Az eddigi bérlők helyei szeptember hó 13-ig bezárolag fenntartatnak. Akik nem tagjai a beeskereki anyahitközségnek, nem kaphatnak női templomi üléshelyet.

Késelő csösz. Berberszki Milán és Zadrin Száva csösz ma reggel a klieki országot melletti szolgálati helyükön valami fölött szóváltásba kegyedtek és eközben Zadrin fején több helyen megszurta Berberszki Milánt. A sérült sebeit Becker egészségügyi őrmester kötötte be.

Ingyen kap ötvenezer dinár biztosítást, ha egy évre a rendes kiadónál alacsonyabbra fizet a „Torontál”-ra.

Felvétel a technikai középiskolákba. A pénzügyminisztériumtól ma értesítés érkezett a beeskereki gimnázium igazgatóságához, amelyben közli, hogy a beográdi és szarajevói technikai középiskola geometriai osztályába nyolcvan, az utóbbiba harmincöt új tanulót vesznek fel, a ljubljani egyetem technikai fakultásán pedig harminc hétszáz dináros ösztöndíjat osztanak szét. Közlebbi felvilágosítást a beeskereki gimnázium igazgatósága ad.

Legényháború Muzslján. Súlyos kimenetelű verekezés történt a szomszédos Muzslja községben. Budai Sándor ottani földművelőlegény lábat állított táncközben Kenderessi Péter nevű társának, aki emiatt megütötte. Budai nem volt rest és igyekezett visszaadni a kölcsönt. Röviddel az inzultus után, Kenderessi az ivóba ment és ezt az alkalmat használta fel Budai bosszújának kitöltésére. Felragadt egy kraherlis üveget és azzal fejbeütötte Kenderessit, aki az ütés erejétől eszméletét veszítette. A súlyosan sérült legényt a lakásán ápolják. Budai ellen megindult az eljárás.

A „Torontál” minden éves előfizetőjét ötvenezer dinárra biztosítja tüzkár ellen.

A „Szlobodni Dom” az amnesziáról. Zágrebból jelentik, hogy a mai „Szlobodni Dom”, a horvát parasztpárt hivatalos lapja a következő hírt közli: A minisztertanács tervezetet dolgozott ki a politikai bűnösök megkegyelmezéséről, mely határozatba a király is beleegyezett. A király hozzájárulását annakelőtte adta, hogy megígérte részvételét a zágrebi millenáris ünnepségen.

Vendégestély. A ZsAK-Szlávija f. hó 23-án, vasárnapon s ezentul minden vasárnap este fél 9 órai kezdettel a Klub-kávéház termeiben vendégestélyt rendez felszerelési kibővítésére. A zenét egy elsőrangú vonósnyegyes szolgáltatja. Belépő személyenkint 10 dinár.

Tolnai Világlapja ismét kapható az Orient futcai üzletében. A régi számok megrendelhetők. Azonkívül állandóan kaphatók: a Ma Este és Aller Képes családi lapja.

Amikor a hívők megakadályozzák a miseszolgáltatást.

Nem engedték be lelkészüket a templomba.

Beeskerek, aug. 19

Érdekes egyházi beháborúság foglalkoztatja most a délbányai Szvetijovan községet, melynek lakossága feltűnést keltő módon adta tanujelét, hogy nincs megegyedve a legutóbb tartott lelkészválasztás eredményével.

Szvetijovában nagy számban élnek görögkeleti román hívők, akik nemrégiben töltötték be a megüresedett lelkészi állást. A pályázók között volt Krdu Lázár is, akit ugyiltszik, a választóknak csak egy része kívánt lelképásztorának, de az ellenzék, illetve az ellene szavazott hívők minden igyekeve dacára is megválasztották a község lelkiatyjának.

A megválasztatlannak látszó határozatba azonban sehogyan sem tudtak belenyugodni a vesztesnek maradt ellenzékiek és minden eszközt megragadtak, hogy akaratuknak érvényt szerezzenek és a Szvetijovában régebben lelképásztorokodott jelöltet ültessék be a megüresedett papi székbe. A nagy agitációnak, a kibukott kandidátus népszerűségének hirtelen megnövekedése vagy egyéb okoknál fogva, nem tudjuk, most váratlanul bekövetkezett ese-

ményekben robbant ki a beháborúság, amely immár a résztvevők jóvoltából a polgári hatóságokat is foglalkoztatja.

Az történet ugyanis, ami megesett már egy másik délbányai községben is, hogy az új papot hívei megakadályozták kötelessége teljesítésében. Amikor megjelent a templom előtt, hogy a sekrestye felé tartson és megkezdje az első imnepséyes istentiszteletet, az összegyűlekezett hívő sereg útját állta és kijelentette, hogy nem engedi be és nem hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy misét mondhasson. Krdu Lázár lelkész megválasztására hivatkozott és előbb kérte, majd követelte a templomba való beocsájtását, de célt sem a szép szóval, sem az erélyességgel nem ért el. A már már fenyegetőleg viselkedő tömeg elől végül is kénytelen volt lakására visszavonulni, ahonnan csendőrséget kért.

Mariolanáról (Zichyfalváról) meg is jelent egy csendőrszám, mely a templom előtt csoportosuló hívőket szétszórta, a továbbiakba azonban nem avatkozott be.

A szvetijovani románok most érdeklődéssel várják, hogy ügyükben milyen döntést hoznak a polgári hatóságok

* Leghízbosabb óvszer epidemikus betegség ellen a Rochitschi gyógyviz, Tempel-, Styria- és Donáthforrás. Kapható friss töltésben a bányai főleraktnál, Szerb Kereskedelmi R.-T., Velikibeeskerek. Telefon 150.

Elemi sorsapásoktól senki sincs mentesítve. Fizessen elő egy évre a „Torontál”-ra és ezzel ingyen biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét ötvenezer dinárra.

Felfedeztek egy ósrégi pincét.

Éjszakai „aranyásók” kincseket kerestek a rejtékkamrában.

Beeskerek, aug. 19.

Az Északbányában fekvő Nakovo (Nakófalva) ósrégi, roskadozó plébániáját a hitközség alaposan kijavította, helyrehozatta. A kömüvesek munkaközben az éléskamra alatt egy betemetett pincére akadtak, melynek nyílását kíváncsiságból felnyitották. Takas, omladozó falu pincébe jutottak, amely valamikor a viharos idők idején, rejtékkamrául szolgálhatott. Ide menekülhetett be a lelkész és ide rejthette el az értékes kegyesreket, egyházi érték tárgyakat.

A felfedezés híre csakhamar bejárta a falut és nem telt bele néhány óra, már mindenki tudott a rejtékkamráról, amelyet annyi év után most megnyitottak. Masok már többet is tudtak, beásott kincsekről, vagyonokat érő aranytárgyakról suttogtak, amelyek a földalatti rejtékkamrában várják a boldog aranyásót, aki rájuk fog bukkani.

Néhányan az éj leple alatt beosontak a rejtékkamrába és helyenkint felásták a talajt, talán mondanunk sem kell, eredmény nélkül.

A mende-monda azóta annyira terjedt, hogy félős volt, hogy az egész község kivonul apránként a kincseket rejtő pincébe, ezért a hatóság jónak látta a rejtékkamra bezárását.

Belgium megegyezett Amerikával az adóssági fizetésére.

Newyork, aug. 19.

Belgium háború amerikai adósságaira vonatkozólag megtörtént a megegyezés.

Belgium 260 év alatt fizeti vissza 170 millió dolláros háború alatti és 246 milliós háború utáni kölcsönét. A 170 millió dolláros kölcsön kamatmentes, a 246 millió után 3½ százalék kamatot fizet Belgium.

Sport

Football.

A szombori STC most vasárnapon tartja városunkban első bemutatómérkőzését, ahol a ZsAK-Szlávijának lesz vendége. Az STC hazena csapata szintén lejön, hogy szép játékkal szorakoztassa a sportközönséget.

Atlétika.

A szombori atlétikai versenyre az Obility Szenesit, Joanovityot, Ambrózyt, Bogojevityet, Petrint, Benzét, Neducsint; a ZsAK-Szlávija Teleszkót és Nagyot; a Kadima Váradyt, Szarvast, Turit, Reiszt, Gallust, Spitzert és Trajkovityot nevezte.

A ZsAK-Szlávija e hó 25 én, kedden tartja rendes havi választmányi ülését a Klub-kávéházban este fél 8 órakor.

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felel: **JUHÁSZ FERENC.**

A kiadóhivatali telefonja — 21. A szerkesztőség telefonja 281.

Broj 18405—1925

1722

Oglas.

Na dan 27. avgusta 1925. god u 11 čas. pre podne u kancelariji županijskih Inženjerskog Odelenja, soba br. 14. održaće se prva usmena licitacija u skraćenom roku za prevoz 910 m³ tucanika sa obale Begeja kod sela Sv. Djurdja na deonici od km 2 do km 5 županijskog puta Banatski Dvor—Bašaid.

Kaucija u Din 9100 polaže se na kasi Okr. Fin. Uprave u V. Bečkereku na dan licitacije najdalje do 11 čas. pre podne, shodno čl. 88. zakona o držav. računovodstvu.

Licitanti su dužni pre licitacije položiti licitacionoj komisiji taksu od 100 (sto) Din u takšenim markama.

Predračun, opšti i tehnički uslovi mogu se videti svakog radnog dana od 9 do 11 čas. pre podne u kancelariji žup. Inženjerskog Odelenja.

U Vel. Bečkereku, 18. avgusta 1925. god

Za podžupana:
Zupkovity,
veliki beležnik.

Br. 18388—1925.

1721

Oglas.

Na dan 28. avgusta 1925. god u 11 čas. pre podne u kancelariji žup. Inženjerskog Odelenja, soba br. 14. održaće se prva usmena licitacija u skraćenom roku za prevoz 235 m³ tucanika sa obale Tise kod Novog Bečaja na deonici od km 12 do km 13 županijskog puta Bašaid—Novi bečej.

Kaucija u Din 3060 polaže se na kasi Okr. Fin. Uprave u V. Bečkereku na dan licitacije najdalje do 11 čas. pre podne, shodno čl. 88. zakona o držav. računovodstvu.

Licitanti su dužni pre licitacije položiti licitacionoj komisiji taksu od 100 (sto) Din u takšenim markama.

Predračun, opšti i tehnički uslovi mogu se videti svakog radnog dana od 9 do 11 čas. pre podne u kancelariji žup. Inženjerskog Odelenja.

U Vel. Bečkereku, 18. avgusta 1925. god.

Za podžupana:
Zupkovity,
veliki beležnik.

Két vagy három
iskolai tanuló
tejes ellátást talál
Orlova (Sas) utca 3. szám alatt.

Sok évi irodai gyakorlattal bíró
tisztviselő
ki jól beszél szerbül, németül és magyarul, megfelelő állást keres.
Cim a Torontál kiadóhivatalában.

Krumenacker István
nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálatát és vasuti szállításból eredő mindennemű visszkerosztásokat (hiányok, sérülések és határidő túllépések).
Vel. Beeskerek, Etesova u. 5.

Orient Bioskop

Szerdán, aug. 19-én 7 és 9 órákor

Jegyek elővételben kizárólag a mozi pénztáránál kaphatók. Pénztárnyitás: d. e. 10—1/2-ig, d. u. 4—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

Cirkusz

hatalmas dráma az artisták életéből, 7 felvonásban. Mary Wilson a főszerepben.

Jön! FANTOM I. és II. Jön!

Malom

jó környékkel és egyedül a községben szabadkézből eladó. — Ajánlatokat a kiadóba „1 vagon” jellege alatt. 1699

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a t. hölgyközönséget, hogy a legszebb kivitelben készített **őszi és téli kosztümöket, valamint utcai és háziruhákat a legolcsóbb árban.** 1683
KUCSERA FERENC nőiszabó, Velikibecskerek, Aleksandrova (Fő) utca 27.

Ügyes, tengeri száritásban tapasztalt

molnár

nagy vállalathoz, állandó foglalkozással, azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatok „Nagyvállalat” jellege alatt a lap kiadóhivatalához intézendők. 1726

Ford és Chevrolet autótaxik

csukott és nyitott, minden időjárásban alkalmasak. Olcsó és kellemes utazás. Minden időben megrendelhető

„RATAR” Fordképviselőnél

Velikibecskerek, Buzatér 6.

Telefon 208. 1696

Modern, masszív 1720

ebédőberendezés

2 1/2 x 3 1/2 Argaman-szőnyeggel és egy 2-ös Wertheim-kassza átköltözködés miatt sürgősen eladó. Cim:

Debeljácsa, postafiók 5

Szemüvegek

minden kivitelben 435

SCHWAB ALBERT

órák, ékszerész és optikusnál VELIKIBECSKEREKEN.

A legjobb fall- és zsebórák, modern, izléses ékszerek bőváltatása. Javítások pontosan.

Üzletberendezés

teljesen új, rövidáru, rőfös és fűszerállványokkal, három nagy pulttal eladó. — Bővebbet:

Hütter Gyula Szubotica,

Szudarevityeva u. 4. — 1728

A Szlovácska (Luther) u. 7. számú

ház

szabad kézből eladó. — A vevő azonnal beköltözhet. 1709

2 bognársegédet**keresek**

azonnali belépésre.

Dusan Keljacscki Melenci.

1718

Női kész kalapok

fehér és színes filc a legdivatosabb formában, színes selyem-báronymodellek, dűfin- és filcspakák nagy választékban gyári áron kaphatók. Vételkényszer nélkül megtekinthetők. Javításokat, átalakításokat szolid árban elvállalunk. 1684

DRAGAN TESTVÉREK kalapgyára, Car Dusanova u.

Vadászok figyelmébe!

A hírneves belga „Bayard”-vadászfegyverek megérkeztek, ugyisint az előnyösen elismert „Sauer Sohn”-gyártmányú és egyéb olcsóbb fegyverek is. Nagy választék vadászati felszerelésekben, melyek jelentősen leszállított áron kaphatók

PAVLA PAVLOVITY vaskereskedésében Velikibecskerek, Zsitni trg (a városi mérleggel szemben). 1688

Beocsini portlandcement, darabos és fehér mész,

alabaströmgyipsz, surlahomok, elszigetelőlemez, kavics, cementlapok, márványlapok, vályuk, csövek, lépcsők, átereszek, sírbekerítések, gipszdiszítések, aszfaltozások, csatornázások 1616

Özv. Guttman Jakabné és Fianál, Velikibecskerek

A t. hölgyközönség figyelmébe!

Megérkeztek a legújabb őszi női kalapmodellek mindenféle színben és a legolcsóbb árban kaphatók ANDRESZ A. kalaposmesternél Velikibecskerek, Kralja Petra trg (a Solyom-sőresarnok udvarában).

Javításokat már most elvállalok, mert később — munkatorlódás miatt — nem lesz módomban a t. közönség igényeit kielégíteni! 1692

Radio

-készülékek és alkatrészek, eredeti

„BROADCASTING” és saját gyártmányú, gyári árakban a „BROADCASTING” SHS és Balkán vezérképviselőnél:

Konrath D. D. Subotica

Save Tekelije ulica 79. sz. Telefon 6—23 — 1724

TELEFON 46. Fa- és érckoporsógyár. ALAPITTATOTT 1861.

BENCZE ANTAL és FIA

első velikibecskereki temetkezési intézete VELIKIBECSKEREK, FŐ-UTCA

Ezennel közhírré tesszük, hogy miután temetkezési osztályunkat elkülönítettük, vasár- és ünnepnaponként is egész nap nyitva tartjuk.

Továbbá, a temetkezéseknél ismétlődő izgató jelenetek elkerülésére sikerült hosszas utánjárás után egy a jelenkor vívmányainak megfelelő súlyszítőkészülékre szert tennünk, mely automatikusan, biztosan és minden zaj nélkül működik és mely épügy, mint a gyász-miséhez szükséges templomi díszítő kellékek, a tisztelt közönség b. rendelkezésére áll.

Az osztályaraktat újra es pedig a következőképen redukáltuk:

I. osztály.	2152 — dinár.	III. osztály	1097 — dinár
1 érckoporsó, 1 sífonpárna, 1 sífonsemfedő fodorral, 1 keményfakerezt bádogtetővel, koporsó és keresztirással, ravatalozás, 2 szűrt gyertyatartó, 2 nagy gyertya, 2 kis gyertya, 1 pap pluvialis, üveges halottaskocsi 2 lóval, 4 egyenruhás ember, 1 kocsi, 1 bérkocsi és kriptanyitás.		1 egyszerű kőelt fakoporsó, 1 sífonsemfedő, 1 papirpárna, 1 keményfakerezt bádogtetővel, koporsó és keresztirással, ravatalozás, 2 gyertyatartó, 2 nagy gyertya, 2 kis gyertya, 1 pap pluvialis, halottaskocsi 2 lóval, 4 egyenruhás ember, 1 bérkocsi, sírhely és sírásás.	
II. osztály.	1167 — dinár.	IV. osztály.	753 — dinár
1 duplakélt fakoporsó, 1 sífonsemfedő, 1 sífonpárna, 1 keményfakerezt bádogtetővel, koporsó és keresztirással, ravatalozás, 2 gyertyatartó, 2 nagy gyertya, 2 kis gyertya, 1 pap pluvialis, üveges halottaskocsi 2 lóval, 4 egyenruhás ember, 1 kocsi, 1 bérkocsi, sírhely és sírásás.		1 egyszerű fakoporsó, 1 papirsemfedő, 1 papirpárna, 1 kereszt bádogtetővel, koporsó és keresztirással, 2 gyertya, 1 pap karingben, halottaskocsi 2 lóval, 1 kocsi, 4 ember, 1 bérkocsi, sírhely és sírásás.	

Kivánatra az osztályokban változások eszközöltetnek.

Temetkezési egyleti tagok részére	I. oszt. 1962 — dinár
"	II. " 977 — "
"	III. " 907 — "
"	IV. " 633 — "

Ügynököket nem díjazunk!

98

Ügynököket nem díjazunk!

Lucerna, lóhere, bükköny, olajrepce

és más gazdasági magvakat vásárol napiáron Trgovina semena Tima Vladiszavijevity Beograd, Boszanszka ul 30. 1693

2 épület-lakatossegéd

azonnali alkalmazást nyerhet

1694

Dalinyák Mihály

épület- és mülakatosnál Velikibecskerek, Pupinova (Árpád) u. 7

Uri családból való

két 10—12 éves leány vagy fiu a jövő tanévre teljes ellátást talál egy uri családnál. Zongoratanítás és nemet nyelv gyakorlás Tudakozódni augusztus 26-tól kezdve. Cim a kiadóhivatalban. 1667

„Eternit”

fedőlemezek gyári áron

Ljubisa Pichertnél

Vel. Becskerek kaphatók.

Gyári árak! 1701 Gyári árak!

Pergetés előtt álló

mézőgazdag méhes eladó.

1707

BEGA-hirdető és közvetítő Velikibecskerek, a főpostával szemben.

Teljes ellátásra

elvállalok egy vagy két iskolai tanulót. 1660

Sa'zmann Lajos, Knez Pavlova u. 10.

A szubotica kiállításon

ne mulassza el

megtekinteni Braća Goldner szubotica i jégsekreány, szálló- és lakberendezés és rézarúgyárának pavillonját. 1525

Legolcsóbb Legjobb Legtakarékosabb MOTOROK

benzin-, petróleum-, szivógáz-, nyersolajüzemre.

Speciális hajó- és csónakmotorok 3—120 HP-ig. Gőzgepek. Gőzkazánok. Rezervárok.

Malom- és darálóberendezések.

Motoros szántógépek. Tüzeltőfeoskendők, motoros szivattyúk Kéziszivattyúk. Centrifugális szivattyúk minden nagyságban.

Kedvező fizetési feltételek.

Petráss László Velikibecskerek, Geteova (Német) u. 48 1268

Osers & Bauer motorgyár képviselője.

Szántást vállalkoz motoros szántógéppel

előnyös feltételek mellett.

Kiadja Peitz Fer. Pál.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál, Velikibecskerek.